



Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 222. Quæ sint regulæ pro computandis & cognoscendis gradibus consanguinitatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73973)

Quaest. 220. Quotupliciter sumatur consanguinitas.

R Esp. Sumitur dupliciter in iure: Primò strictè ac civiliter, pro ut tantùm comprehendit fratres ex eodem patre petitos, & eos tantùm, qui per lineam masculinam seu per virilis sexus cognationem sunt conjuncti, ac ideo idem nomen & familiam sequuntur & agnati dicuntur, siue mares sint, siue feminæ. Sic Titius ejusque filii ac filia Germani fratres, eorumque filii ac filia agnati dicuntur & consanguinei in hac stricta significatione. Secundò latè & naturaliter secundum propriam actotam vim suam significandi, ut Barb. l. c. n. 7. pro ut comprehendit non tantùm eos & eas, qui ex parte patris, sed & eos, qui ex parte matris seu per lineam maternam sunt conjuncti, & cognati dicuntur; ita ut & agnatos & cognatos, seu omnes descendentes, siue à matribus, siue à feminis comprehendat; ita Pirh. b. t. n. 2. ex Barb. l. c. ubi is etiam, quòd Juris consulti & Imperatores consanguinitatis nomen frequentissimè in stricta illa ac civili significatione usurpent, licet etiam aliquando, sed ratio in dicta illa significatione propria ac naturali; ut constat ex l. cum quidem. ff. de acquir. hered. & ibi Gl. v. consanguineus. l. hac parte. ff. unde cognati. E contra Pontifices utantur illo in significatione illa lata, propria & naturali; ita ut vix unquam usurpent illud in significatione illa civili, ut constat ex c. tua nos. c. non debet. b. t. hodie dum verò ex consuetudine & communi loquendi usu usurpetur in lata illa significatione, & pro ut utriusque linea descendentes comprehendit, ut Bald. in l. ult. de V. S. num. 3.

Quaest. 221. Quid sit arbor consanguinitatis, stipites, linea, gradus.

1. **R** Esp. ad primum: Arbor consanguinitatis, accipiendi illam, pro ut complectitur ramos, radicem seu stipitem, est collectio personarum de uno sanguine propinquè participantium, distincta per stipitem, lineas & gradus; & sic à parte rei nihil est aliud, quàm omnes personæ consanguineæ collectivè sumptæ.

2. Resp. ad secundum: Stipes est persona, à qua omnes personæ illæ, de quarum conjunctione quaeritur, descendunt, seu originem ducunt.

3. Resp. ad tertium: Linea consanguinitatis est series seu collectio ordinata personarum sanguine junctarum ab eodem stipite descendentium. Linea hæc duplex est, una dicitur recta, & est series seu ordo personarum, quarum una ab altera originatur. Bisariam subdividitur, nimirum secundum habitudinem principii ad eos, qui inde originantur, & secundum habitudinem eorum, qui derivantur ad suum principium. Laym. l. c. n. 3. Prior vocatur linea descendentium seu inferior, in qua continentur personæ, quæ ab ascendentibus derivantur, ut filii, nepotes, pronepotes, abnepotes, & sic in infinitum. Posterior dicitur ascendentium seu superior, in qua stant ii, à quibus alii ducunt originem, ut pater, avus, proavus, abavus, &c. Altera dicitur linea transversa, transversalis, obliqua, collateralis; & est series & ordo personarum sanguine inter se junctarum, descendentium quidem ab eodem stipite, quarum tamen una ab alia non ducit originem, ut frater patris, filii & filia fratris, nepotes & neptes ex fratre, pronepotes & proneptes ex fratre; item patruus & amita, magnus patruus, & magna amita, magnus propatruus, & magna pro-

R. P. Leur. Jur. Can. Lib. IV.

amita &c. Linea collateralis seu transversa alia est æqualis, continens nimirum personas, de quarum cognatione quaeritur in æquali gradu distantes à communi stipite. V. G. duo fratres, frater & foror. Si autem unus altero pluribus gradibus distet (hoc est, inter ipsum & stipitem plures personæ mediant, quàm inter alterum & stipitem) sunt collaterales in linea inæquali; sic frater à fororis vel fratris filia distat inæqualiter; quia fratres cum stipite, nempe patre, sunt in primo gradu, filia est in secundo gradu à stipite, ergo in inæquali gradu. Porro quoties fit mentio lineæ, nisi aliud exprimat, de linea recta intelligendum est, & non de transversa, monet Castrop. l. c. p. 7. n. 2. ex Peregrin. de fideicommiss. a. 22. & seq. Illud etiam notandum, quòd licet aliàs nepos propriè dicatur filius genitus ex filio vel filia respectu avi. l. jurisconsultus. §. nepos quoque. ff. de gradibus. appellatione tamen nepotis veniat etiam fratris vel fororis filius secundum communem usum loquendi. Pirh. b. t. n. 20. juxta c. tua nos. b. t. & Abb. ibi. n. 2. qui etiam addit, etiam in statutis nomine nepotis venire fratris filium.

4. Resp. ad quartum: Gradus consanguinitatis est habitudo conjunctionis unius consanguinei ad alterum per ordinem ad stipitem, à quo descendunt. Castrop. l. c. siue est distantia unius personæ ab altera in linea seu scala consanguinitatis Laym.

Quaest. 222. Quæ sint regule pro computandis & cognoscendis gradibus consanguinitatis.

1. **R** Esp. Statui communiter tres: Prima pro linea recta, ascendentium nimirum & descendentium, quam tam in iure civili, quam canonico receptam esse dicit Pirh. b. t. n. 4. nimirum quòd in linea recta tam ascendente quàm descendente tot sint gradus, quot personæ, unà demptâ, nimirum communi stipite, à quo prima ducitur origo; unde pater & filius sunt juncti in primo gradu (pater enim secundum se non constituit gradum, sed in ordine ad filium, adeoque cum eo constituit primum gradum; hic filius iterum cum filio à se genito secundum gradum) avus & nepos in secundo gradu, proavus & pronepos in tertio gradu, abavus & abnepos in quarto gradu. Eandem regulam sic exponit Castrop. l. c. n. 3. tot gradibus unus alteri conjungitur, vel ab eo distat, quot generationibus mediantibus ab eo descendit; sic filius est in primo gradu cum patre; quia mediâ unâ generatione ab eo procedit, nepos cum avo in secundo gradu, quia duplex generatio inter eos mediat.

2. Altera est regula pro linea transversa æquali, desumpta ex c. ad sedem. & c. parentela. 35. q. 5. quot gradibus personæ distant à stipite, tot gradibus distant inter se; cum enim tota & adæquata ratio conjunctionis harum personarum sit unio cum stipite communi, merito computantur gradus juxta distantiam ab illo, nec possunt magis aut minus distare inter se, quàm à stipite. Sanch. l. 7. d. 50. n. 5. Pirh. b. t. n. 5. Sic itaque quia duo fratres vel sorores uno solùm gradu in linea recta distant à communi stipite, ideo ipsi inter se uno tantum gradu distant in linea transversa; patruales verò & consobrini, id est duorum fratrum vel sororum filii vel filia, quia in linea recta à communi stipite, hoc est, ab avo vel avia, distant duobus gradibus, ipsi inter se distant duobus gradibus; adeoque in secundo linea transversa sibi conjuncti, similiter filii & filia patrueliam vel consobrinorum, quia in linea recta distant tribus gradibus à stipite, sibi sunt in tertio gradu conjuncti.

P

3. Tertia

3. Tertia regula pro linea transversa inæquali, sive dum personæ quædam in lineis collateralibus inæqualiter distant à communi stipite, desumpta ex *c. fin. h. t.* est: tot gradibus unus alteri conjungitur, vel ab eo distat, quot gradibus à communi stipite distatis, qui est remotior. Sic Petrus & Joannes patruales sunt in secundo gradu conjuncti. Paulus Joannis filius & Petrus sunt sibi in tertio gradu conjuncti; quia Paulus à stipite distat tribus gradibus; sic Maria neptis Petri, & Anna abneptis illius, Paulus abnepos ejusdem Petri, ab utraque, nempe Maria & Anna distat etiam in æquali gradu, nempe quarto, quia quatuor gradibus distat à Petro.

Quæst. 223. Qualiter hæc graduum computatio servetur in utroque jure, & ubi servandum quod ad hoc Jus Canonicum, & ubi Jus civile.

1. **R**esp. primò: In computatione graduum lineæ rectæ convenit Jus civile cum Jure canonico, ut dictum; secus in computatione graduum lineæ transversæ tam æqualis quàm inæqualis; in Jure siquidem civili tot sunt gradus, quot personæ collaterales, quæ inter se conferuntur, dempto stipite, ut *Pirh. l. c. n. 7.* sive, quod idem est, Jus civile computat omnes gradus, qui sunt in personis computatis seu inter se collatis, utpote quarum quælibet suum distinctum gradum habet à stipite; sic juxta illud duo fratres sunt in secundo gradu; quia sunt duæ personæ collaterales, sive quia sunt duo gradus in iis, dum eorum quisque suum gradum habet per ordinem ad stipitem communem; duo filii fratrum sunt in quarto gradu; quia sunt quatuor personæ, sive quia complectuntur quatuor gradus seu generationes distinctas, dum unusquisque horum filiorum duabus distinctis generationibus descendit à communi stipite. Sic patruus ac nepos ex fratre sunt in tertio gradu; quia tres personæ hic, & tres generationes diversæ intercurrunt; duorum patruelium vel consobrinorum filii sunt in sexto gradu; quia intercurrunt hic sex personæ, nempe duo fratres, duorum horum filii, seu duo patruales & horum duo filii, seu generationes seu à communi stipite, hic numerantur.

2. **R**esp. secundò: Computatio graduum Juris canonici semper servanda, quò ad matrimonia fidelium; quia circa hæc Jus civile nihil disponere habet. Quò ad successiones hæreditarias, tam in foro ecclesiastico, quàm civili servanda computatio Juris civilis; quò ad alios contractus & actiones servanda computatio illius fori, ad quod contractus vel actio pertinet, nempe juris civilis in foro sæculari; Juris canonici in foro ecclesiastico, uti hæc omnia notant. *Sanch. l. 7. d. 50. n. 8. Gutt. c. 98. n. 11. Covar. in 4. decret. 2. p. c. 6. §. 6. n. 8. Castrop. n. 5. Pirh. n. 7.*

Quæst. 224. Consanguinitas in genere quo jure sit impedimentum dirimens.

1. **R**esp. Præscindendo à jure naturæ, quo fortè aliqua consanguinitas dirimit matrimonium contrahendum, de quo in *seq. quæst.* consanguinitas non dirimit illud amplius jure aliquo divino veteri; cum illud per legem evangelicam sit abrogatum. Sed neque jure aliquo novo divino à Christo lato & promulgato; cum nullum tale exstet; sed jure Pontificio; quo quidem olim reddebatur irritum usque ad septimum gradum inclusivè lineæ transversæ, ut constat ex *c. ad sedem. 35. q. 5.* aliisque decreti textibus; postmodum autem in Concilio Lateranensi sub Innoc. III. restrictum est hoc

impedimentum dirimens ad gradum quartum inclusivè, ut constat ex *c. non debet. h. t.* Ratio autem, cur conveniens fuerit irritari matrimonia inter consanguineos, hæc redditur à Castrop. *cit. p. 7. n. 6. Pirh. h. t. n. 15. Sanch. l. 7. d. 53. n. 3.* quòd, cum matrimonia ordinentur ad fovendam augendamque in republica caritatem, & consanguinei jam satis vel hoc ipso titulo amore familiaritate sint conjuncti absque eo, quòd ad hunc finem egerent matrimoniis copulari, expediebat matrimonia ad eos solos extendi, qui dicto titulo amicitiae carent. Item (quam rationem tradit D. Thom. 2. 2. q. 154. a. 9. in corp.) quòd, cum actus conjugalis quandam ex se indecentiam & turpitudinem referat, quæ reverentiam consanguineis debitam dedecet; ac denique ne, cum consanguinei summam inter se familiaritatem habeant, sæpe eorum pudicitia periclitetur, si matrimonia invicem contrahere possent, *Sanch. Pirh. Castrop. ll. cit.* Ratio verò, cur ad quartum solum gradum restrictum sit hoc impedimentum, hæc deducitur ex *cit. c. non debet.* nimirum, quòd in ulterioribus gradibus jam non poterat absque gravi dispendio hujusmodi prohibitio seu irritatio (nempe ad septimum usque gradum) generaliter observari; cum sæpe diffiçiliter sciri possit, quinam quinto, sexto, septimo gradu, præsertim inter plebejos, conjuncti sint; quia tam remota cognatio æstimari & computari non solet. Ad hæc, ut *Pirh. h. t. n. 16. ex Tanner. Tom. 4. d. 8. de mat. q. 4. du. 4. n. 52.* ipsa realis participatio seu communicatio ejusdem sanguinis ex primo stipite traducta vix ultra quartam generationem perduret ob perpetuam humani corporis resolutionem & commixtionem cum alio sanguine. Unde etiam patet rationem illam adjectam per modum congruentiæ in *cit. cap.* ideo restrictionem factam ad quartum gradum, quòd corpus humanum consistet quatuor humoribus, non ita ridiculam & puerilem esse, uti cavillantur hæretici, ut rectè notavit *Sanch. l. c. d. 53. n. 6. & ex eo Pirh. l. c.*

2. Inferitur ex dictis, validum esse matrimonium inter consanguineos, quorum unus distat à stipite ultra quartum gradum, scilicet ex uno latere, & alter ex altero latere intra quartum; cum computatio faciendâ juxta gradum remotiorem; pro ut hæc illatio constat ex *c. vir qui. h. t.* Idque verum, etsi unus distet solum uno gradu à stipite. V. G. abnepos seu quartus nepos distans ab atavo seu quarto avo in quinto gradu, poterit matrimonium contrahere cum filia atavi ei conjuncta in primo gradu. *Sanch. n. 5. Pirh. n. 17.* cum communissima.

Quæst. 225. An matrimonium in primo vel etiam in secundo aliòve gradu consanguinitatis lineæ rectæ, nempe inter patrem & filiam, inter matrem & filium sit irritum jure naturæ.

1. **R**esp. ad primum: Matrimonium in primo gradu contractum esse irritum jure naturæ adeoque ab Ecclesia indispensabile, est communis omnium sententia. *Sanch. l. 7. d. 51. n. 7. Laym. l. 5. rr. 20. p. 4. c. 6. n. 1. Ponc. l. 7. c. 31. n. 4. Castrop. cit. p. 7. n. 8. &c.* Ratio autem, qua quidem probatur esse inconveniens tale matrimonium, non verò, quâ probatur esse etiam irritum, est, quòd genitus sit genitori subjectus & inferior, matrimonium verò suapte naturâ æqualitatem respiciat inter conjuges; eò quòd dicta subjectio naturalis non obsit, quò minus ad usum conjugalem æqualitas habeatur.